

PAIDE LINNA ARENGUKAVA AASTANI 2035
- HETKEOLUKORRA ÜLEVAADE

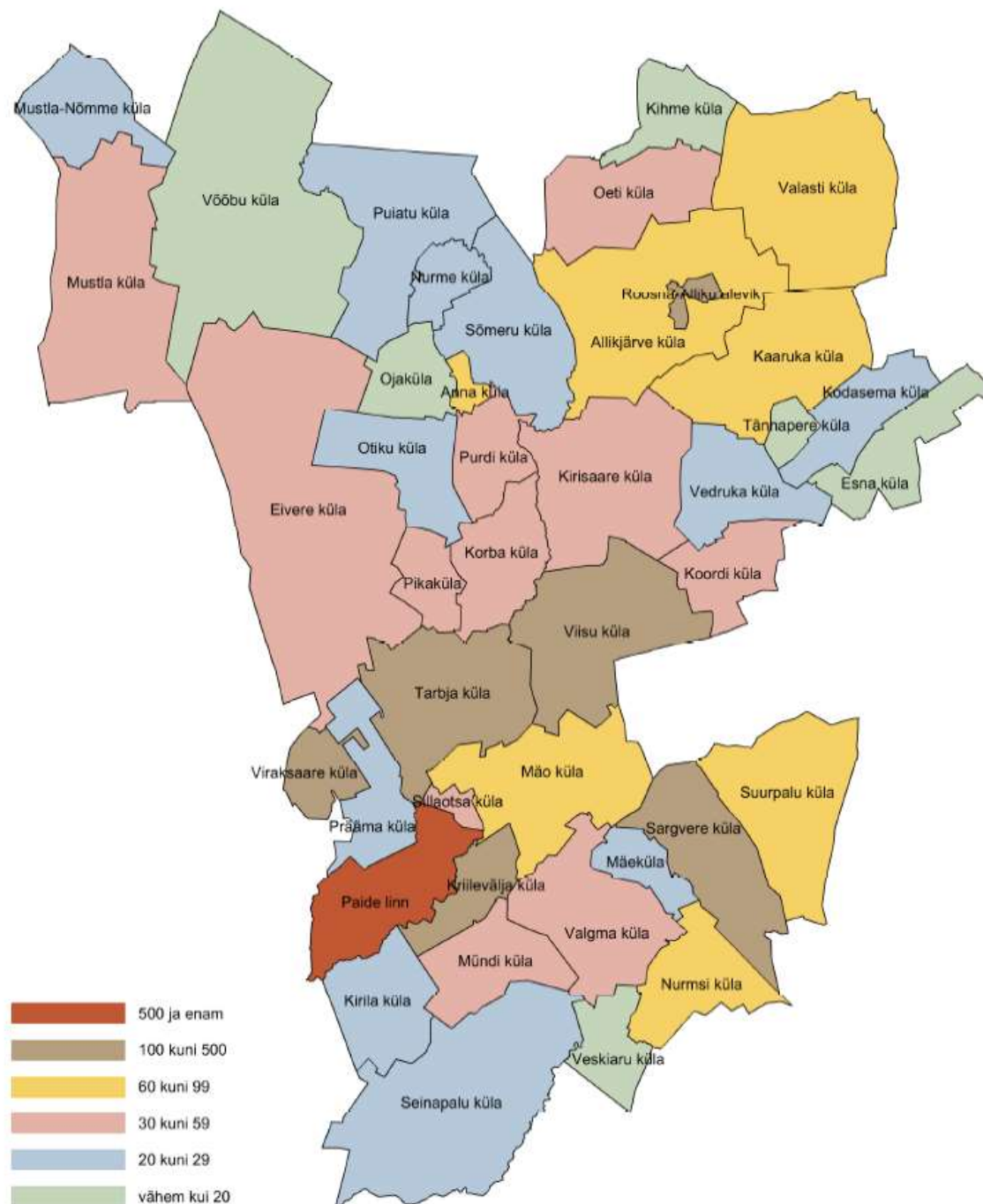
Sisukord

1. Paide linna rahvastik	- 3 -
2. Elukestev õpe, huviharidus ja noorsootöö	- 5 -
2.1 Elukestev õpe, huviharidus.....	- 5 -
2.2 Noorsootöö	- 6 -
3. Sotsiaalvaldkond	- 6 -
4. Linnaruum ja looduskeskkond.....	- 7 -
5. Sport ja tervisedendus	- 10 -
5.1 Sport	- 10 -
5.2 Tervisedendus.....	- 12 -
6. Ettevõtlus, tööturg ja turism	- 12 -
6.1 Ettevõtlus ja tööturg.....	- 12 -
6.2 Turism.....	- 12 -
7. Kultuur	- 13 -
8. Elanikke toetavad teenused ja linnajuhtimine	- 15 -
8.1 Linnajuhtimine.....	- 15 -
8.2 Turvalisus.....	- 16 -

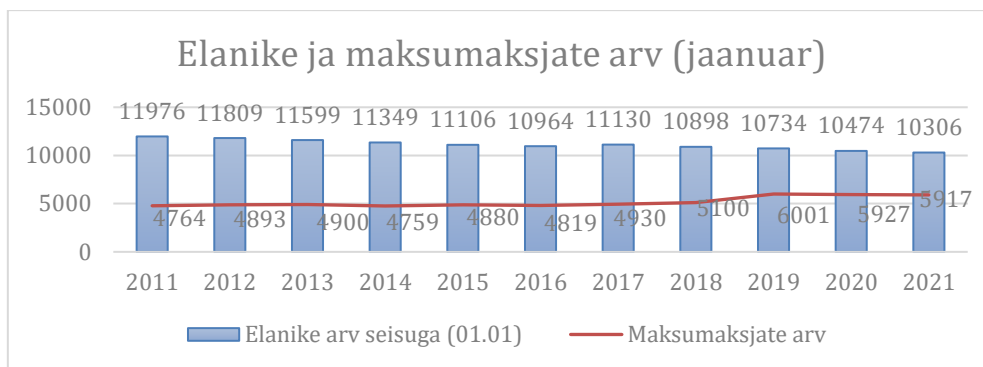
1. Paide linna rahvastik

Paide elanike arv on 01.01.2021 seisuga 10 306 inimest. Kõige tihedama asustusega piirkond on endine Paide linna territoorium, kus elab ligi 74% elanikest. Vähem kui 20 elanikuga külasid on Paide linnas 6.

Paide linna rahvastiku paiknemine seisuga 01.01.2021 (allikas: Rahvastikuregister).

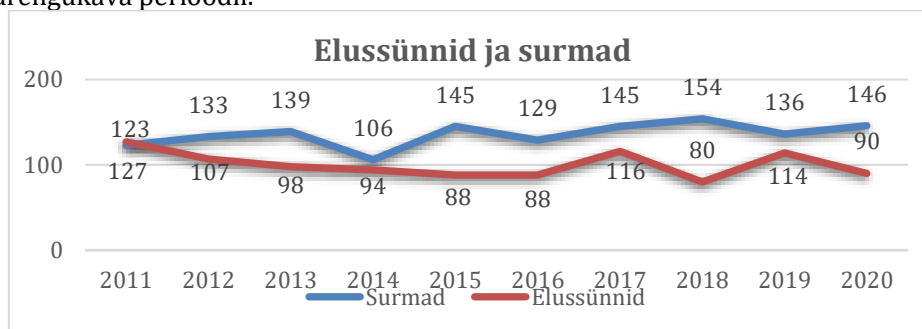
Elanike arv on viimastel aastatel olnud languses, välja arvatud 2017 seoses 2016. aastal läbiviidud elanike registreerimise suurvõrguga. Maksimaksjate arv seevastu on viimase paari aasta jooksul näidanud kasvutrendi ja ületanud 5000 maksimaksja piiri.

Elanike arv ja maksumaksjate arv aastatel 2011-2021 (allikas: Rahvastikuregister, Rahandusministeerium).

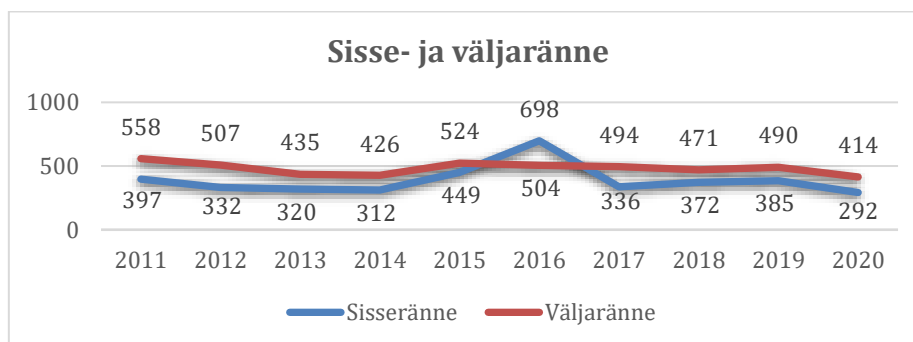
Peamisteks rahvastiku vähenemise põhjusteks on pidev negatiivne rändesaldo ja vähenenud sündimus. Elanikud lahkuvad eeskätt seoses töökohtade puuduse, konkurentsivõimest madalama palgataseme tõttu. Noored lahkuvad pärast gümnaasiumi lõpetamist teistesse linnadesse õppima ja sageli tagasi Paidesse elama ei asu peamiselt põhjusel, et napib hästi tasustatud töökohti ning seoses eluaseme soetamisega seotud probleemide tõttu.

Aastatel 2012-2020 on iibe näitaja olnud negatiivne. Tõenäoliselt väheneb rahvaarv Paide linnas ka käesoleva arengukava perioodil.

Paide linna sündid ja surmad 2011-2020 (allikas: Statistikaamet).

Perioodil 2010-2015 oli rändesaldo pidevalt negatiivne, välja arvatud 2016. aastal, kui toimus elanike registreerimise suurskala, mis muutis rändesaldo positiivseks. Alates 2017. aastast on väljaränne taas suurem kui sisseränne.

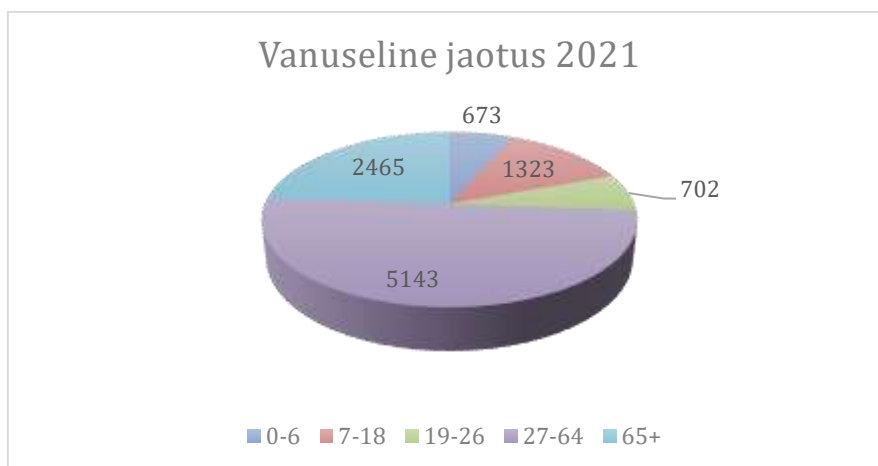
Rändesaldo 2011-2020 (allikas: Statistikaamet).

01.01.2021 seisuga elas Paides linnas lapsed vanuses 0-14 aastat kokku 1 583 ehk 15,4% linna rahvastikust. Tööealisi inimesi (vanuses 15-64) oli 6 258 ehk 60,7% linna rahvastikust, tööeas vanemaid elanikke (vanuses 65+) oli 2 465 ehk 23,9%.

Paide linna rahvastik vananeb, nii nagu Eestis tervikuna. Kui aastal 2010 oli vanuses 65+ elanike osakaal 16%, siis 2021. aasta alguseks oli see juba ligi 24% elanikest. Oluliste muutusteta on püsinud

alaealiste osakaal, 2010 oli see 20%, 2021. aastaks 18,4%. 6% võrra on vähenenud 19-26 aastaste osakaal. Vanuses 27-65 aastaste tööealiste inimeste osakaal on samal tasemel.

Paide linna elanike vanuseline jaotus aastal 2021 seisuga 01.01 (allikas: Rahvastikuregister).

01.01.2021 seisuga oli Paide linnas naisi 5 470 (53%) ja mehi 4 836 (47%). Vanuserühmades vanuses 0-64 oli meeste ja naiste osakaal suhteliselt võrdne. Olulised muutused on toimunud vanuses 65 ja vanemate hulgas, kus naisi on meestest oluliselt rohkem (67%).

2017. aastal koostati Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla haridusvaldkonna olukorra analüüsi, millest selgub, et piirkonna elanike arv väheneb 2027. aastaks 5% võrra ja aastaks 2037 12% võrra.

2. Elukestev õpe, huviharidus ja noorsootöö

2.1 Elukestev õpe, huviharidus

Paide linnas on mitmekesine haridusasutuste võrgustik, kus pakutakse alus-, põhi- gümnaasiumi ja huviharidust. Lasteaegasid on siin 5 (Sookure Lasteaed, PAide Lasteaed, Tarbja Lasteaed, Roosna-Alliku Hellik, Viisu Lasteaed Rõõmupesa). Ruubassaare tee 5 alustas Mittetulundusühing Allikaväe Lapsed Waldorf pedagoogilise kallakuga lastehoiu teenuse pakumist 10-le lapsele. 2021. aasta aprilli seisuga omandas alusharidust kokku 488 last.

Paide linnavalitsuse hallatavaid üldhariduskoole on 5, millest algkoole on 1 (Tarbja Lasteaed-Kool), põhikoole 3 (Paide Hammerbecki Põhikool, Paide Hillar Hanssoo Põhikool, Roosna-Alliku Põhikool), täiskasvanute keskkool 1. 2021. aasta aprilli seisuga õpib Paide linna üldhariduskoolides põhikooli kolmes astmes kokku 934 õpilast ja Täiskasvanute Keskkoollis gümnaasiumiastmes 110 õpilast. Paide linna koolivõrgu osaks on Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus, kus õpib 21 Paide linna last.

Paides asuvas riigigümnaasiumis Paide Gümnaasiumis õpib Paide linna lapsi 116. Paide Gümnaasium alustab 1.septembrist 2021 õpinguid renoveeritud Posti tänava 12 koolihoones.

Paide linna munitsipaalkoolides ja lasteaedades õpib 2021. aasta aprilli kuu seisuga 137 last teistest omavalitsustest, mis on 13% õpilaste arvust. Teistes omavalitsustes õpib 215 Paide linna last.

Lisaks üldhariduskoolidele on Paides võimalusi ennast koolitada ka kutseõppeasutuses (Järvamaa Kutsehariduskeskus). Seda nii põhihariduse kui ka keskkooli baasil. Lisaks on Euroopa Liidu toel saadaval hulk tasuta täiendõppe koolitusi kui ka tasulisi koolitusi. Täienduskoolitustel on võimalik arendada nii tööalaseid teadmisi ja oskusi kui õppida täiesti uut eriala või osaleda esma- ja ümberõppekursustel.

Paide linnas pakub huviharidust munitsipaalasutusena Paide Kunstikool ja Paide Muusikakool, lisaks mitmed erahuvikoolid.

Paide Kunstikoolis pakutakse õpet algastmel, põhiastmel ja süvaõppes. Paide Kunstikoolis on avatud huviringid nii lastele ja noortele kui ka täiskasvanutele. 2020/2021 õppeaastal õppis Paide Kunstikooli 203 õpilast. Huviringidena tegutsevad maalistuudio, kunstistuudio, keraamika, käsitöödisain, kalligraafia, graafiline disain, videokunst, fotokunst, robotika, animatsioon, kunstilabor.

Paide Muusikakool pakub õpet lastele, noortele ja täiskasvanutele. 2020/2021 õppeaastal õpib Paide Muusikakoolis 133 õpilast ja töötab 22 õpetajat. Paide Muusikakoolis toimub õppetöö 14. erialal (klaver, viiul, tšello, kitarr, flööt, klarnet, saksofon, altsarv, trompet, tromboon, löökpillid, akordion, pärimusmuusika, laul). Õpitavate erialade baasil tegutsevad klaveriansamblid, flöödiansambel, kitarriansamblid, keelpilliansamblid, puhkpilliansamblid, löökpilliansambel, noorte sümfooniaorkester. Õppetöö Paide Muusikakoolis toimub teooriaainetes (solfedžo ja muusikaajalugu), grüpiõpetuses (ansamblid) ja individuaalõppena erialaainetes.

Riikliku huviharidustoetuse jaotus toimus läbi teenusepakkuja taotlusvoorude, mille kaudu eraldati 2020 aastal huvitegevusse 108 397 eurot. Toetus jagunes: üldhariduskoolidele 29 658 eurot, huvikoolidele 17 228 eurot, spordiklubidele 44 210 eurot ja rahvamajade ja noortekeskusele 17 301 eurot

2.2 Noorsootöö

Paide Avatud Noortekeskus ja Skatepark on mõeldud noortele vanuses 7.-26. eluaastat. Noortekeskuses saavad noored oma vaba aega veeta, suhelda eakaaslastega, omandada teadmisi ja oskusi läbi huviringide töö, noorteprojektide ning noorteaktiivi tegevuse. Noortekeskuses toimuvad tegevused on noortele tasuta ja avatud osalusega. Traditsiooniliselt korraldab noortekeskus suviseid töömalevaid Paide linna noortele.

Vastavalt olukorrale ja vajadusele rakendatakse mobiilset noorsootööd, suhtlemisel noortega internetis või noorte kogunemiskohtades, kaasatakse noori erinevatesse loovust arendavatesse digiväljakutsetesse. Noortekeskus annab oma panuse kogukondlikele ettevõtmistele ja on gümnaasiumi ning ülikooli noortele praktika läbiviimise kohaks. Samuti pakub noortekeskus rahvusvahelise vabatahtliku teenistuse võimalust.

Noortekeskus- ja skatepark asub Paide linnas. Keskuse struktuuri kuuluvad noortetoad Sargveres, Annas, Tarbjal, Roosna-Allikul. Noortel on võimalik korraldada omaalgatuslikke tegevusi ning neid aitab seejuures noorsootöötaja. Kõik noortekeskuses toimuvad tegevused on noortele tasuta ja avatud osalusega. Noortekeskus korraldab suviseid töömalevaid Paide linna noortele. Vastavalt olukorrale ja vajadusele rakendatakse mobiilset noorsootööd, suhtlemisel noortega internetis või noorte kogunemiskohtades, kaasatakse noori erinevatesse loovust arendavatesse digiväljakutsetesse. Noortekeskus annab oma panuse kogukondlikele ettevõtmistele ja on kogukonna praktika läbiviimise kohaks. Samuti pakub noortekeskus rahvusvahelise vabatahtliku teenistuse võimalust läbi keskuse. Noortetoad asuvad Sargveres, Annas, Tarbjal, Roosna-Allikul.

3. Sotsiaalvaldkond

Elanike üldise elukvaliteedi parandamise ja iseseisva toimetuleku toetamise eelduseks partnerlusel ja paindlikel lahendustel põhinev Paide linnas sotsiaalkaitse süsteem, mis koosneb Paide linnavalitsuse sotsiaalosakonnast, linna volitusel või omal algatusel sotsiaalteenuseid osutavatest organisatsioonidest ning sotsiaalvaldkonna tegevustega ja eesmärkidega läbipõimunud valdkondade asutustest ja ühingutest (nt politsei, perearstid, haigla jne).

Paide linnavalitsuse sotsiaalosakond korraldab ja osutab teenuseid ning määrab toetusi vastavalt linnavolikogu kehtestatud sotsiaalhoolekandeline abi korrale, raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite kasutamise korrale, asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise tingimustele ja korrale ning lastega peredele sotsiaalhoolekandeline abi andmise korrale. Toetusi ja teenuseid on ligi 40.

Mitmeid teenuseid osutab linnavalitsuse sotsiaalosakond ise (nt eluruumi tagamise teenus Paides Aiavilja tänaval, Mäekülas, Viisul ja Roosna-Allikul; varjupaigateenus Paides Aiavilja tänaval; koduteenus 5 koduhooldustöötaja abil kogu linnapiirkonnas).

Sotsiaalosakonna koosseisu on ka Paide eakate päevakeskus, mis on suunatud Paide linna eakatele. Päevakeskuses tegutseb võimlemise- ja lauluring ning saab käsitööd teha. Samuti koordineerib sotsiaalosakond asendushooldusteenuse osutamiseks Paide Perekodu.

Samas on osade teenuste osutamiseks kaasatud partnerid (nt võlanõustamise teenust osutab MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus, kellele on selleks ja teisteks tegevusteks eraldatud ruumid Aiavilja 13 hoones; puuetega lastele lastehoiuteenust MTÜ Me Hoolime Sinust), kellele on selleks eraldatud ruumid Tallinna 49 hoones). Samuti ei osuta linnavalitsus ise ega oma asutuste kaudu üldhooldusteenust, vaid abistab hooldust vajavate lähedasi teenuskoha leidmisel ja tulenevalt inimese majanduslikust olukorrast tasub osaliselt või täielikult ka teenuse eest.

Mitmed algatused toimuvad koostöös partneritega. Näiteks Päästeametiga koostöös tehakse igal aastal tuleohutumaks 2-3 kodu Paide linnapiirkonnas. Samuti on abivajavatele peredele toidu- jm abiga toeks igal aastal Punane Rist, MTÜ Koos Laste Heaks.

Sotsiaaltransporditeenus on korraldatud kombineeritult sotsiaalosakonna palgal autojuhi ning OÜ-lt ALRE ostetava teenusega.

Kahjude vähendamise teenust, mis on suunatud alkoholi- ja narkosõltuvuses olevate inimeste abistamiseks, osutab MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus koostöös linnavalitsuse ja Tervise Arengu Instituudiga.

Kooli- ja lasteaiapsühholoogi teenust osutatakse haridusasutuses kohapeal sealsete spetsialistide poolt.

Lastekaitse teostamisel tehakse koostööd haridusasutuste, tervishoiuteenuse osutajate ning politsei ja sotsiaalkindlusametiga. Kriisiajal on kasvanud lastekaitsejuhtumite arv ning tihenenud koostöö koolidega.

Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste tõhusamaks ja inimese jaoks sujuvamaks korraldamiseks on koostöös Rakvere linna, Tapa, Järva ja Türi vallaga algatatud hoolekande koordinatsiooni projekt ESF vahendite toel, millega soovitakse tihendada koostööd sotsiaalosakondade, haiglate ja perearstikeskuste vahel parandamaks infoliikumist ja abivajajaile erinevate teenuste samaaegset osutamist.

Lähiaastatel vajab uuendamist ka sotsiaalvaldkonna tööks ja teenusteks vajalikud vahendid ja taristu (eestkätt autopark koduhooldustöötajatele ning sotsiaalmajatusüksuse hooned ja korterid sh eriti Aiavilja 13).

4. Linnaruum ja looduskeskkond

Avalik ruum- Alustatud on uue üldplaneeringu koostamisega, mille eesmärk on Paide linna territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja üldiste arengusuundade määratlemine, maakasutuse ja ehitustingimuste (sh projekteerimistingimuste aluseks olevad tingimused) seadmine ja täpsustamine ning seeläbi Paide linnast atraktiivse elamis- ja ettevõtluspiirkonna kujundamine.

2020. aastal valiti välja keskväljaku arhitektuurivõistluse võidutöö. Võistluse eesmärk on tuua keskväljakule rohkem elu ja anda ajaloolisele linnasüdamele tagasi väärikas ruumikasutus ja kujundus inimeste kohtumis- ja tegevuspaigana. Linna tõmbekeskus on hakanud nihkuma eemale, kuid vajaks taas keskele koondamist, et vanalinna elustada ja selle arengut toetada. Nüüdisaegse lahendusega atraktiivne ja aktiivne väliruum elavdab ka linna kultuurielu ja ettevõtlust ning ruumieksperimendid on näidanud, et see toob linna esindusväljakule külalisi nii lähedalt kui kaugelt. Koroonatõttu kehtinud avalike kogunemiste keelu pärast jäi ruumieksperiment sel korral ära, kuid alustati keskväljaku detailplaneeringu algatamise ettevalmistamist.

Avaliku ruumi nüüdisajastamiseks korraldatakse järjepidevalt sõidu- ja jalgteid, sh muudetakse tänavaid jalakäijasobralikumaks (nt Tiigi tänav, Tallinna tänav, alustatakse Suur-Aia ja Pika tänava rekonstrueerimisega, mille tulemusel laienevad kõnniteed). Koostati Ristiku puhkeala maastikuarhitektuuri eskiisprojekt, et luua kogu alale terviklik lahendus, mis pakuks erinevaid tegevusvõimalusi eri vanuses inimestele (sh alustati esimese etapi ehitusega, st laste mänguväljak.

Koostati kaasava eelarve võitnud Paide talitee esimese etapi projekt ja matakarada ehitati koos kogukonnaga talgute korras (laudtee).

Kaitsealad- Paide linna territooriumil asub mitmeid kaitsealasid ja kaitstavaid objekte. Osa territooriumist paikneb Pandivere põhjavee alamvesikonna ja Adavere Põltsamaa nitraaditundlikul alal ja Kõrvemaa Maastikukaitsealal. Linna haldusterritooriumile jääb osaliselt või terviklikult seitse Natura loodusala ja kaks Natura linnuala: Esna loodusala, Kareda loodusala, Kiigumõisa loodusala, Kõrvemaa loodusala, Prandi loodusala, Pärnu jõe loodusala, Roosna-Alliku loodusala, Kõrvemaa linnuala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala. Lisaks neile on linna territooriumil veel mitmeid kaitsealuseid parke (nt Koordi mõisa park, Roosna-Alliku mõisa park, Vodja mõisa park jt), objekte (nt Kabeli suurkivi, Purdi ebatsuugapuistu, Präama pöösaskask jt) ja vääriselupaiku (metsis, must toonekurg, väike konnakotkas jt) ning üks kohaliku kaitse alla võetud objekt - Koordi raba.

Mänguväljakud- Linnalises asulas asuvad mänguväljakud Paide tehisjärve ääres, Põllu, Ristiku, Kure ja Ehitajate tänaval, Lembitu pargis, Vallimäel, Peetri pargis (madlaseiklusrada). Mänguväljakud asuvad ka Viisus, Sargvere külaplatsil, Tarbja külas, Valgma külas. Tehisjärve äärde on rajatud väljõusaal.

Haljasalad, pargid- haljasalad on vastavalt hoolduse intensiivsusest ja iseärasusest jaotatud nelja hooldusklassi. Olemasolevate haljasalade hooldamiseks on sõlmitud leping Paide Haldusega. 2019 aasta jaanuaris valmis Paide linna rohealade analüüs, mida saab aluseks võtta haljasalade ja parkide rekonstrueerimiseks ning uute alade loomiseks. 2019 aastal viidi läbi ka Roosna-Alliku mõisapargi dendroloogiline uuring. Dendroloogilisest uuringust selgub, et Roosna-Alliku mõisapargi puistu vajab kogu puistu osas uuendust ning ümberprojekteerimist.

Kõrghaljastus- linna kõrghaljastus on kaardistatud, hooldusraied on kavandatud õigeaegselt ning üldine puude seisukord on hea. Jätkub kõrghaljastuse uuendamine uute ja atraktiivsete liikidega vastavalt rahalistele võimalustele.

Teed ja tänavad- Paide linnas on teid ja tänavaid (sh avaliku kasutusega erateed) kokku u 234 km. Kohalike teede ja avaliku kasutusega teede korrashoiu korraldab Paide Linnavalitsus kooskõlas Paide linna teehoiukavaga. Paide linn on sõlminud erateede omanikega avaliku kasutamise lepingud, millega linn on võtnud omale kohustused korraldada erateede korrashoidu ning kandma erateede remondi ja hooldusega seotud remondi kulud. Paide linna läbivad mitmed riigimaanteed, millest olulisemad on põhimaanteed: riigimaantee nr 2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa ning riigimaantee nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru ning lisaks tugi- ning kõrvalmaanteed. Riigimaanteed on valdavalt heas või rahuldavas seisukorras, kohalikud teed ja avaliku kasutusega erateed on valdavalt rahuldavas seisukorras. Riigimaanteede korrashoiu korraldab Transpordiamet.

Paide linnas on kokku asustusüksuses Paide linn 44,56 km tänavaid, Roosna-Alliku alevikus 66,44 km teid, millest 5 635 m on tänavaid ning Paide linna külades on 123 km teid.

Paide linna külateedel puudub osadel kruusakattega teedel nõuetekohane kandevõime ja pinnasevee ärajuhtimist tagav teekonstruktsioon, mistõttu puudub võimalus pinnasevee ärajuhtimiseks.

Tänavate hooldamiseks on korraldatud Paide linna erinevates piirkondades avalikud hanked ning tagatud on teede ning tänavate suvine ning talvine hooldus. Hooldustööd on jaotatud talviseks (sh lume lükkamine ja libedustõrje tänavatelt, kõnniteedelt ja parklates, lumevedu, ühistranspordi peatuste ja ülekäiguradade hooldus) ja suviseks hoolduseks (sh markeerimine, liiklusmärkide hooldamine, tänavate märgpuhastus, perioodilised remonttööd jne). Remonti vajavad Roosna-Alliku aleviku tänavad. Valminud on Pärnu-Rakvere-Sõmeru mnt äärne ja Järve tee jalg- ja jalgrattatee, kus ohutuks ületamiseks asulas sees on valminud ülekäigurada koos ohutussaarega. Uus Mäo-Vodja jalg- ja jalgrattatee on valmis ehitatud koos põhimaantee uuendamisega Viisus. Jalgratta- ja kõnniteed on ehitatud Sillaotsa, Mäo külassee koos Mäo liiklussõlme ehitusega ning asustusüksuses Paide linn on rajatud kergliiklusteed Reopaluni ning ümber linna paralleelselt riigimaantee nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru.

Liikluskorraldus- liiklusmärkidest vastab enamik kehtestatud nõuetele ning teekatte rekonstrueerimisprojektide käigus vahetatakse vanu liiklusmärke välja. Teekattemärgistust on põhiliselt rajatud tiheasustusaladest asustusüksusesse Paide linn. Jalakäijate ülekäiguradasid on linnas u 80 tk. Paide linnas on tagatud suvine ja talvine hooldus ning sõlmitud on hooldelepingud.

Asustusüksuses Paide linn on koostatud Paide Linnavalitsuse tellimisel 2017. aastal ERC Konsultatsiooni OÜ poolt „Paide linna teede ja tänavate liiklusloendus ning ristmiku uuring“, aruanne nr ERC/27/2017, mille eesmärgiks oli saada ülevaatlik info asustusüksuse Paide linna teede ja tänavate liikluskoormuse kohta. Uuringu tulemusena võib öelda, et täiendavate liiklusmärkide paigaldamise vajadus üldiselt puudub.

Paide linnas on moodustatud korrakaitsekomisjon, kes tegeleb ka liiklusalastele küsimustele lahenduse leidmisega.

Ühistransport- Järvamaal korraldab ühistransporti Järvamaa Ühistranspordikeskus MTÜ, mis on asutatud Järvamaa omavalitsuste poolt maakonnasisese ühistranspordi korraldamiseks. MTÜ eesmärgiks on tagada elanikele soodsamad ja majanduslikult tõhusamad ühistransporditeenused, mille aluseks on ühtne liinivõrk, kooskõlastatud sõiduplaanid ning ühtne piletisüsteem. Paide linna külade elanikele on JÜTK tegevus väga oluline. Paide linn korraldab koolitransporti läbi avaliku hanke ja/või oma transpordiga. Lisaks kasutavad õpilased ka maakonnaliine. Puudub ühistransport Kaaruka–Kodasema–Esna suunal ja ka Järva-Jaani suunal. Kooli ajal sõidab antud küladest kaks korda päevas läbi linna buss, mis teeb õpilasringe.

Tiheasustusalal asustusüksuses Paide linn väljub Keskväljakult tööpäevadel 25 korda liini nr 10 Paide-Türi-Särevere buss ja 5 korda buss Mäosse. Pärnu tänava peatusi: Bussijaam, Raudtee ja Pärnuvälja, läbib tööpäevadel 25 korda Paide-Türi- Särevere buss ja 10 korda Väätsa buss. Peatuste heakorda on parandatud ning bussijaama peatused Pärnu tänaval on rekonstrueeritud 2017. aastal. Pärnu 5 peatus on kõigi Paidesse sissesõitvate busside peatus reisijate väljumiseks. Suur-Aia tänava rekonstrueerimise käigus kaovad ära sealsed bussipeatused.

Paide bussijaamas Vaksali tänaval puudub liiklusskeem ja parkimiskorraldus. Rekonstrueerimist vajab bussijaamas Vaksali tänaval asuvad peatused ning vasakpoolne kõnnitee osa. Paide bussijaama peatuste tähised Vaksali tänaval ei vasta standardile. Bussijaama hoone Paide linnas on eraomandis.

Tänavavalgustus- tänavavalgustusliinid ja ca 1413 valguspunkti kuuluvad SA Paide Haldusele. Eeltoodud valgustuspunktide rekonstrueeriti 2015. aastal 1299 valgustuspunkti. 2016. aastal rajati asustusüksuses Paide linn Lille tänavale 12 LED valgustit, Luha tänavale 3 LED valgustit, Pärna tänavale 3 LED valgustit ning Raja tänavale 7 LED valgustit. 89 valguspunkti on rekonstrueerimata, mis asuvad asustusüksuses Paide linn eraisikute (korterühistute) kinnistutel. Osaliselt paiknevad valgustid linna valguspostide küljes, kuid osa on riputatud AS Eesti Energiale kuuluvatele elektriliini postidele. 2017. aastal rajati riigimaantee nr 5 äärde uue kergliiklustee valgustus.

Tänavavalgustussüsteemid on järgmistes Paide linna külates: Tarbja, Sargvere, Anna, Kriilevälja, Mündi, Viraksaare ja Pikaküla. 2005.a. rekonstrueeriti Roosna-Alliku aleviku tänavavalgustus ja ehitati juurde Veskijärve tänava valgustus.

Jäätmekäitlus- jäätme- ja keskkonnajaaamade toimimine on tagatud:

Nimetus	Käitja	Tegevuse liik
Paide linn Mündi 49 Paide jäätmejaam	AS Väätsa Prügila	Jäätmejaam, ohtlike jäätmete käitluskoht
Paide teenindusplats Paide jäätmejaamas	Kuusakoski AS	Metallijäätmete käitluskoht
Sargvere küla Sargvere keskkonnajaaam	AS Väätsa Prügila	Jäätmejaam, ohtlike jäätmete käitluskoht
Tarbja küla Tarbja jäätmejaam	AS Väätsa Prügila	Jäätmejaam, ohtlike jäätmete käitluskoht
Roosna-Alliku küla Roosna- Alliku keskkonnajaaam	AS Väätsa Prügila	Jäätmejaam, ohtlike jäätmete käitluskoht
Viisu küla Viisu keskkonnajaaam	AS Väätsa Prügila	Jäätmejaam, ohtlike jäätmete käitluskoht

Jäätmekäitluskohad. Allikas: Paide linna jäätmekava 2018-2023.

Paide linnas on loodud täiendavad võimalused jäätmete korduskasutamise edendamiseks ning liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks. Paide linna asustusüksuses Paide linn alustati 2017. aastal pakendite tekkekohal kogumise rakendamist. Pakendite tekkekohal rakendamise süsteemi soovitakse rakendada ka teistes linna tiheasustusaladel.

Ühisveevärk ja -kanalisatsioon- 2018. aastal koostati ühinenud Paide linna vajadusi arvestav ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kava, millega seatakse eesmärgid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (sh sademeveekanalisatsiooni) arendamiseks. Veemajanduslase tegevuse tulemina ei

tohi reoveekäitlus Paide linna kinnistutel ohustada põhjavett, lekkivad reoveekogumismahutid peavad olema likvideeritud. Eesmärgi täitmiseks rakendatakse hajaasustuse programmi ja teavitatakse reoveekogumisaladele jäävate kinnistute omanikke võimalusest SA-lt Keskonnainvesteeringute Keskus taotletava toetuse abil ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liituda. Suur osa Paide linna haldusterritooriumist paikneb kaitsmata või osaliselt kaitstud põhjaveega alal, seega on kasutatavate reoveekäitlussüsteemide vastamine seadusega kehtestatud nõuetele ääretult oluline. 2019. aastal ehitati välja Viraksaare piirkonda ühisveevärk ja kanalisatsioon.

Sademevesi- sademeveekanalisatsiooniga on Paide linna asustusüksuses Paide linn varustatud linna lõuna- ja edelaosa tööstus- ja korrusmajade piirkond ning Ristiku tänava korrusmajade ümbrus. Vähesel määral on sadeveetorustikke kesklinna piirkonnas (Paide bussijaama ja Paide Muusika- ja Teatrimaja lähiümbrus). Sademeveetorustikega kogutav vesi juhitakse linnalähedastesse kraavidesse ning sealt edasi Pärnu või Reopalu jõkke. Asustusüksuses Paide linn olev sademeveekanalisatsioon ei kata linna vajadusi ja vajab arendamist. Endise Roosna-Alliku valla ja endise Paide valla piirkonnas sademeveekanalisatsiooni torustik puudub, sademeprobleemid on lahendatud kraavitusega. Lisaks kraavitamisele on arvestatud, et sademevesi imbub haljasaladel pinnasesse.

Soojamajandus- Paide linnas on soojustrasse kokku 14 289 m. AS Paide Vesi on soojusvõrgu omanik ja rendib seda Enefit Green AS-le. Vastavalt rendilepingule suunab AS Paide Vesi rendimaksetest laekuva summa olulises osas linna soojusvõrgu parendamisse, see tähendab olemasoleva torustiku remonti ja renoveerimisse, et parandada selle kvalitatiivseid näitajaid (soojuskadude vähendamine, läbilaskevõime suurendamine jms.) ja tõsta töökindlust. Linna eelarvest vahendeid soojusvõrgu laiendamiseks eraldatud ei ole. AS-il Paide Vesi on plaanis suuremamahulised tööd soojusvõrgu uuendamiseks. Selleks on eraldatud Keskonnainvesteeringute Keskuse (KIK) poolt vahendeid (kuni 50 % tööde maksumusest).

Endises Roosna-Alliku keskuses on toimiv kaugkütte võrk olemas, kuid enamus kortermajad on sellest loobunud ning asendanud kas elektrikütte või tahkeküttega toimivate kolletega (pioneerpliidid, kaminad, ahjud, väikekatlad jne). Sama probleem on ka teistes väiksemates asulates, kus on kaugküte varem olnud. Kortermajades, mis on projekteeritud keskküttega kütmiseks, puuduvad suitsugaaside välja juhtimiseks korstnad. Selleks on kasutatud ventilatsioonikorstnaid või toruga läbi lae või seina välja viidud, kuid see on tuleohtlik ning näib esteetiliselt kole välja.

Kalmistud- Reopalu kalmistule uusi matmisplatse välja ei anta, matmine toimub ainult pealematmise teel. Seal on mitmeid kõrgendatud tähelepanuga haudasid, mida kalmistuvaht hooldab. Sillaotsa kalmistul toimub ligikaudu 120 matmist aastas. Mõlemad kalmistud on inventariseeritud. Nii Reopalu kui ka Sillaotsa kalmistu on muinsuskaitse all. Mõlemal kalmistul on säilinud hulgaliselt vanu riste ja metallaedasid, mis enamuses vajavad restaureerimist. Kalmistute kõrghaljastus on vananenud ja vajab hoolduslõikust. 2019 aastal toimus Sillaotsa ja Reopalu kalmistutel ohtlike puude raie. 2020 aastal alustati Sillaotsa kalmistu laiendamise projekteerimisega. Kalmistute hooldamiseks on leping sõlmitud SA Paide Haldusega ning Sillaotsa kabeli ja külmutushoone haldamiseks on sõlmitud leping Paide Tavand OÜ-ga.

5. Sport ja tervisedendus

5.1 Sport

Sporditegevust Paide linnas korraldavad SA Paide Spordikeskus, spordiklubid ja eraspordikoolid.

Spordiregistri andmetel tegutseb Paide linnas 27 spordiorganisatsiooni, 11 spordikooli ja spordiobjekte on registreeritud 40 (seisuga 01.03.2021).

Paide linna poolt asutatud SA Paide Spordikeskuse eesmärgiks on Paide linna spordielu terviklik juhtimine ja arendamine, spordiobjektide ja -rajatiste haldamine ning uute spordiobjektide rajamine.

Spordielu arendamiseks teeb Paide Spordikeskus koostööd vabariiklike, maakondlike ja Paide linna spordiorganisatsioonidega. Koostöö tulemusel toimuvad Paide linnas nii rahvusvahelised, vabariiklikud kui kohalikud võistlused/üritused ja spordilaagrid. Paide Spordikeskus vastutab ka selle

eest, et Paide linn oleks esindatud Eestimaa suve- ja talimängudel. Koostööprojektid ja erinevad spordiüritused tagavad, et aktiivne sporditegevus Paide linnas toimub aastaringelt.

Sihtasutuse Paide Spordikeskus hallatavad spordirajatised ja -objektid: E-Piim Spordihall, Paide linna võimla, Paide linnastaadion, Paide linna kunstmurustaadion, Paide Kesklinna staadion, Paide linna tennise- ja padeliväljakud, Paide matkarada, tänavakorvpalliväljakud Paide tehisjärve ääres ja Laial tänaval, Paide Ülejõe Discgolfi park.

Roosna-Alliku, Tarbja, Sargvere ja Koordi spordirajatised ja -objektid ning Paide koolide võimlad ja Ülejõe staadion on piirkondlike koolide ja spordiklubide hallata. Paide ujulas pakub ujulateenust eraettevõtja.

Paide linnas rajatud mänguväljakud, pargid, väli- ja sisespordiväljakud ning kergliiklusteed tagavad head ja mitmekülgsed võimalused vaba aja veetmiseks, sportimiseks ja ürituste korraldamiseks aastaringelt.

Sporditegevuse toetamiseks on välja töötatud määrus „Spordi toetamise ja rahastamise põhimõtted Paide linnas“ (vastu võetud 21.12.2017 nr 39), millega kehtestatakse spordiga tegelevate Paide linna laste ja noorte, treenerite ja Paide linna täiskasvanute esindusvõistkondade toetamise tingimused ja kord. Spordiürituste ja -tegevuse jaoks on võimalik toetust saada ka Mittetulundusliku tegevuse toetamise korrast ja Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise korrast.

2021. aastal toetab Paide linn 15 spordiklubi, kes vastavad Paide linna spordimääruse tingimustele, organiseerivad treeninguid 5-21 aastastele noortele ja korraldavad vähemalt ühe spordiürituse aastas. Treeneritoetust saab kuus klubi (ühemähe treenerit), kes on täitnud Spordikoolituse ja -teabe Sihtasutuse nõuded ning kellele riik eraldab treeneri tasustamiseks töötasu toetust.

Klubi	EMV osalejaid	Harrastajaid	Kokku	Treenereid	Treeneritoetus
Crause Tantsukool	12	4	16	1	0
Jalgpalliklubi Paide Linnameeskond	93	23	116	11	5
Järva Noorte Maleklubi	5	9	14	1	0
Järvamaa Ratsaspordiklubi	0	11	11	2	2
Karateklubi Täht	23	8	31	1	1
Korvpalliklubi Seitse	73	77	150	3	1
Maadlusklubi Juhan	3	13	16	1	0
Paide Ujumisklubi	2	40	42	1	1
Paide Võrkpalliklubi	52	26	78	2	2
Spordiklubi BG2	1	20	21	1	0
Spordiklubi Hotsport	0	20	20	1	0
Spordiklubi Kati	47	10	57	1	0
Spordiklubi Maribel	27	28	55	1	1
Türi Spordiklubide Liit	18	13	31	7	0
Urban Style	0	15	15	1	0
Kokku	356	317	673	35	13

Laste osalemine spordiklubide tegevuses 2020.

Paide linna täiskasvanute esindusvõistkondade toetust Eesti meistrivõistlustel osalemiseks saavad Paide Linnameeskond (jalgpalli Premium liiga), Paide Viking Window (korvpalli 1. liiga), IM Sport Järvamaa (võrkpalli I liiga) ja Paide Võrkpalliklubi (Eesti Coolbet rahvaliiga).

Paide linn tunnustab igal aastal Eesti vabariigi sünnipäeva puhul linna sporditegelasi ning annab välja spordipreemia ja valib aasta sportlase.

Üldhariduskoolid võtavad aktiivselt osa maakondlikest ja vabariiklikest spordivõistlustest. Aktiivse liikumise propageerimiseks ja spordialade tutvustamiseks tehakse koostööd spordialaliitude ja kohalike spordiklubidega. Paide Hammerbecki Põhikool on liitunud Liikuma Kutsuva Kooli

võrgustikuga ning Paide Hillar Hanssoo Põhikool ja Roosna-Alliku Põhikool kuuluvad Tervist Edendavate Koolide võrgustikku.

Sporditegevuse edendamiseks, koostöö arendamiseks ja tervislike eluviiside propageerimiseks on kokku kutsutud Spordi ja tervisedenduse mõttekoda.

Liikumisharrastuse arendamiseks rajatakse uusi sportimispaikasad (tenniseväljakud, tehismaastiku terviserada jm) ning korraldatakse liikumisüritusi erinevatele sihtgruppidele: traditsioonilised üritused - Paide-Türi rahvajooks, Matsimäe rattaralli, Roosna-Alliku matkamäng „Saane ise looduses hakkama“, eelkooliealiste rattaralli, spordiklubide poolt korraldatavad spordialapõhised võistlused erinevatele vanusegruppidele; uuemad üritused - Südamelinna jooks, liikumissari „Sport südames“, Roosna-Alliku mudilaste sari.

5.2 Tervisedendus

Tervisedendus on rahvatervise valdkond, mis tegeleb terviseriskide ennetamise ja vähendamise ning selles valdkonnas inimeste teadlikkuse tõstmisega. Nende tegevuste eesmärk on suurendada inimeste võimekust omada enda tervise üle kontrolli ning seeläbi oma tervist tugevdada.

Rahvatervise hetkeolukorra ülevaade on antud Järva maakonna terviseprofiil 2018 (https://www.terviseinfo.ee/images/Järvamaa_terviseprofiil_2018_ja_tegevuskava_2019-2022.pdf).

6. Ettevõtlus, tööturg ja turism

6.1 Ettevõtlus ja tööturg

Statistikaameti (juhtimislaud.stat.ee) andmetel on Paide linnas registreeritud 2020. aastal 1 161 juriidilist isikut (sh aktsiaseltsi 17, osaühinguid 581, füüsilisest isikust ettevõtjaid 163, mittetulundusühinguid 369, sihtasutusi 5, tulundusühinguid 4, usaldusühinguid 2, riiklik üksus 2, kohalikuomavalitsuse üksus 18).

Aktiivselt tegutsevad ettevõtteid on 2021. aasta I kvartali lõpus Maksu- ja Tolliameti andmetel 767 (kellel on töötajaid, käive või tasunud riiklikke makse). Enamik organisatsioonidest on mikroorganisatsioonid ehk alla 5 töötajaga organisatsioonid (90 % ettevõtet on 0-4 töötaja).

Statistikaameti andmete kohaselt tegutsetakse enim jae- ja hulgikaubanduse tegevusalal (17%), ehituse valdkonnas (15%) ning põllumajanduse, metsanduse ja kalapüügi (11%). Teenindavate tegevustega tegeleb 10% ning kutse- teadus- ja tehnikaalase tegevusega on seotud 9% ettevõtteid. Töötleva tööstusega tegeleb 8% ettevõtetest, veondus ja laondusega 6 %. Tuginedes Maksu- ja Tolliameti andmetele, on Paide linnas tegutsevad ettevõtted loonud ca 5 500 töökohta.

Paide linnas on Eesti Töötukassa andmetel 31.01.2021 seisuga registreeritud 380 töötut (190 meest, 190 naist). Vanuses 25-54 eluaastat on töötuid registreeritud 243.

6.2 Turism

Paide linna territooriumil olevaid turismiobjekte külastab umbes 38 000 inimest aastas, majutusasutusi umbes 9 000 inimest. 2020. aastal oli Järva maakonnas majutatud sise- ja välisturiste ligi 20 000. Paide linnas on 14 majutuskoha kokku 314 voodikohaga.

2020. aasta majutuse ja vaatamisväärsuste külastatavuse näitajaid on koroonaviiruse levikuga seotud piirangutest tulenevalt tugevalt mõjutatud. Vaatamisväärsuste külastatavus Paide linnas 2020. aastal oli pisut üle 27 000, seevastu 2019. aastal oli see näitaja ligi 38 500 inimest.

Paide linna kõige suurema külastatavusega oli 2020. aastal SA Ajakeskus Wittenstein koos Järvamaa muuseumiga (umbes 21 000 külastajat) ning majutusasutustest Nelja Kuninga Hotell.

Põhilised vaatamisväärsused/turismiobjektid ja -sihtkohad on SA Ajakeskus Wittenstein/Järvamaa muuseum koos Paide Vallitorni ja ordulinnuse varemetega Vallimäel, Sargvere mõis, Roosna-Alliku mõis, Paide Püha Risti kirik, Nurmsi õppeväljak/Keelutsoon, Eesti veinikamber Valgma külas, Arvo Pärdi sünnikohta tähistav muusikaed, paeskulptuurid linna eri paikades (tuntuimad on nt „Paesümfoonia“ ja „Loomingu läte“ Kitsa ja Väike-Aia tänava nurgal, mis on tähistamas Paides

sündinud helilooja Arvo Pärdi sünnikohta ja linna külalisi tervitav „Hääletaja“ Tallinna tänaval linna sissesõidul). Populaarseimad looduskaunid sihtkohad on nt Pärnu jõe algus Roosna-Allikul, erinevad rabamatka rajad.

7. Kultuur

Paide linna hallatavad kultuuriasutused on Paide Muusika- ja Teatrimaja, Roosna-Alliku Rahvamaja, Viisu Rahvamaja, Anna Vaba Aja Maja. Järvamaa Keskraamatukogu, mille haruraamatukogud asuvad Roosna-Alliku alevikus, Viisu, Tarbja ja Sargvere külates. Anna külas asub Järvamaa Keskraamatukogu teeninduspunkt. Paides asub SA Ajakeskus Wittenstein, mille struktuuriüksus on Järvamaa Muuseum. Paide linnas ja külates tegutsevad mitmed eraalgatuslikud ja kodanikualgatusel põhinevad kultuurikollektiivid, seltsingud ja mittetulundusühingud. Seoses SA Ajakeskus Wittenstein laienemisega kolis 2019. aasta algul seni Tallinna tn. tegutsenud kogukonnakeskus Wabalinna maja ja Säästva Renoveerimise Infokeskus uuele asukohale Rüütli tänaval.

Paide Muusika-ja Teatrimaja (edaspidi PaMT)- põhiülesanneteks on professionaalse kultuuri vahendamine, festivalide, kontsertide, konverentside, näituste ja teiste kultuuriprojektide korraldamine; paikkondliku kultuuri edendamine; huviringide tegevuse korraldamine, kultuurimälu säilitamine (kultuuri teabetuba). PaMT-il on linna kultuurielu koordineeriv roll. Traditsioonilistesse ühisüritustesse kaasatakse kõiki linna rahvakultuurikollektiive ja allasutusi. Oma põhiülesannete täitmiseks teeb kultuurikeskus koostööd tegutsevate mittetulundusühingute, seltside, sihtasutuste, koolide huviringide, teiste linna allasutustega samuti teiste maakonna rahva- ja kultuurimajadega. Olulisemad koostööpartnerid on muusika- ja balletiteater Estonia, Eesti Kontsert, EMTA lavakunstikool, paljud eesti teatrid ja etendusasutused, Nargenfestival, Pille Lille Muusikute Fond, Eesti Kunstnike Liit, Forum Cinemas AS, Kultuuriministeerium, Rahvakultuuri Arenduskeskus. Aastas külastab kultuurikeskuse üritusi ligikaudu 100 000 külastajat.

Paide Teater - Paide on teatrilinn ning Paide Teater on osa Eesti teatrist. Teater loodi 2018. aastal PaMT, Paide Linna ja EMTA lavakunstikooli koostööl. Oma tegutsemisaja jooksul on välja toodud 13 uuslavastust ning mitmeid eriprojekte. Paide Teater ei ole sajandipikkuse ajaloo ja traditsioonidega institutsioon oma tõusude, mõõnade ja kuulsusriikka kaadriga. Paide Teatri olemasolu ei põhjenda mitte mineviku meistrite häälekõmin vaid küsimus teatri ja kogukonna tulevikust. Paide Teatri käimasolevat ja järgmist hooaega ühendab projekt Paide 3000, mis kätkeb endas nii teooriat kui praktikat. Lavastused, performance'id, happeningid, kontserdid, aktsioonid, kunstimaratonid ning avaliku ruumi nihked vahelduvad temaatiliste konverentside, kohtumiste, kirjalike analüüside, suuliste mõtestamiste ning loengutega.

Roosna-Alliku Rahvamaja - Rahvamaja valmis 1974. aastal. Rahvamaja pakub vabaaja veetmise võimalusi erinevas vanuses ja huvidega inimestele. Ürituste korraldamiseks kasutatakse vabaõhulava Roosna- Alliku pargis. Rahvamaja suurt saali kasutab Roosna-Alliku Põhikool kehalise kasvatus tunde ja spordiringide läbiviimiseks. Kultuuriüritusteks kasutatakse lisaks rahvamaja saalidele Roosna-Alliku mõisasaalet (MTÜ Roosna-Alliku Mõis). Rahvamajas on 2 saali: suur saal 350 istekohta, suur lava; väike saal 100 kohta. Lisaks köök, baarinurk ja toidunõud 70 inimesele.

Rahvamaja teisel korrusel asub raamatukogu. Rahvamajas tegutsevad mitmed rahvakultuuriga seotud taidlusringid: neiduderühm, naisrühm „Roosi“ ja memmede rahvatantsuring „Läte“, naiskoor, näitering „Sõbrad“, käsitööringid, jumping, laste ja noorte spordiring ning tervisevõimlemisringid. Rahvamaja taidlusringid on aastaid osalenud maakonna laulu- ja tantsupeol ning rahvatantsupäevadel, võimlemispidudel Tallinnas, Meeste Tantsupidudel Rakveres ja Naiste Tantsupidudel Jõgeval jt üritustel. 12 aastat on korraldatud lasteaedade laulu- ja tantsupidusid. Rahvamajal on välja kujunenud traditsioonilised üritused, mille korraldamisel tehakse tihedat koostööd kultuuriasutuste, lasteaedade ja põhikooliga. Heaks koostööpartneriks on MTÜ Allikaveed ning teised piirkonna mtü-d ja firmad, kellega koostöös korraldatakse erinevaid koostegemisi ja ühisüritusi, nagu mõisakontserdid, järvepäev ja motopäev jt.

Roosna-Alliku Rahvamaja juures tegutseb juba üle 30 aasta eakate klubi „Hämarik“. Klubi võtab aktiivselt osa maakonna eakatele mõeldud ettevõtmistest. Korraldatakse erinevaid koolitusi ja kohtumisõhtuid teiste maakonna eakate klubidega.

Viisu Rahvamaja - renoveeriti ja avati 12. juunil 2009 aastal. Renditakse välja saali (80 istekohta), kööki, baari ja teisi ruume, toidunõusid 100 inimesele. Igal reedel pakutakse saunateenust. Teisel korrusel asub 20 istekohaga seminariruum koolituste ja koosviibimiste korraldamiseks. Ringiruumis asuvad arvuti ja lauamängud ja viiakse läbi ringitööd. Viisu Raamatukogu asub rahvamaja teisel korrusel. Rahvamaja korraldab aasta jooksul erinevaid vabaaja üritusi, kuhu on kaasatud kohalikud naaberkülade elanikud. Igal tööpäeval saab majas mängida koroonat, lauatennist, lauajalgpalli ja piljardit

Anna Vaba Aja Maja (edaspidi Anna VAM)- asub Anna külas. Majas on raamatukogu teeninduspunkt ja Anna noortetuba. Hoonel on müüri ümbritsetud siseõu, mis on suurepärane koht väliürituste korraldamiseks. Anna piirkonna kultuurielu korraldamine kuulub Anna VAM juhataja tööülesannete hulka. Võimalused on loodud kogu piirkonna kultuurielu edendamiseks. Korraldatakse kogupere ettevõtmisi, tegutseb käsitööring ja korraldatakse koolitusi. Anna kiriku koguduse juures tegutseb koguduse ansambel ja kogudus korraldab kirikus kontserte.

Aktiivselt tegutseb Purdi Külaselts, korraldatakse rahvarohkeid ja meeleolukaid pidusid, kontserte, tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi, korraldatakse matku ja muid ettevõtmisi. Seltsi heaks koostööpartneriks ja toetajaks on Purdi mõisa omanik. Tehakse koostööd Anna Vaba Aja Majaga.

Tarbja küla, Eivere küla, Pikaküla kultuuri- ja spordilaste ettevõtmiste korraldamine kuulub Anna VAM juhataja tööülesannete hulka. Tarbjal tegutseb eakate seltsing Murumunad. Tarbja kooli võimlas käivad koos võimlejad ja korvpallimängijad. 2017. aastal on aktiivselt tegutsema hakanud moodustatud Tarbja Külaselts. Projektide toel korraldatakse üritusi küla elanikele, lastele, peredele. Kultuuriüritusteks on võimalik Tarbjal kasutada kooli saali ja võimlat.

Sargvere küla, Mäeküla, Nurmsi küla, Suurpalu küla, Valgma külade kultuurielu korraldajaks on alates 2019. aastast palgaline kultuurikorraldaja kes on ühtlasi ka kohaliku kultuuriseltsi (Sargvere MES, st Sargvere Maakultuuri Edendamise Selts) juhatuse liige. Kultuurikorraldaja ülesannete hulka kuulub piirkonna kultuuriürituste korraldamine ja keskusehoone ruumide rentimine koostöös Tarbja Lasteaed-kooliga. Mõis on alates 2019. aasta algusest müügis. Mõisas saab kontserte, kino ja üritusi korraldada kuni mõisa müügi teostumiseni. Alates 2020. a on mõisahooned antud rendile.

Mäluasutused:

SA Ajakeskus Wittenstein /Järvamaa Muuseum – Järvamaa Muuseum on üks Eesti vanimaid maakonnamuuseume (al 1905). Järvamaa Muuseumi põhitegevuseks on kohaliku identiteedi säilitamine, ajaloopärandi kogumine, säilitamine ja vahendamine, näituste, seminaride, ekskursioonide, kultuurisündmuste korraldamine. Muuseumil on üle 90 tuhande säiliku (osaliselt kantud ka digitaalsesse andmekogusse MUIS). Püsiekspositsioonis on teematoad: muinasajast varajase rauaajani (sh arheoloogilised leiud), 18. sajandi vana apteek, kultuuri- ja hariduselu, mõisatuba, eelmise sajandi alguse majanduselu, sajanditagune käsitöölise tuba, 60-ndate haritlase tuba, fotograafinurk 70-ndate fotodega. Ajutiste näituste ruumis vahetuvad näitused 2-3 kuu tagant. Järvamaa Muuseum pakub erinevaid muuseumitunde ja haridusprogramme. Vahendab giidituure ning ootab kodu-uurijaid ja teisi ajaloo huvilisi tutvuma rikkalike kogudega. Muuseumi juurde on loodud muuseumisõprade selts.

SA Ajakeskuses Wittenstein antakse ülevaate Eesti ajaloost (muinasajast, orduaajast, kuningate ajast, tsariaajast, Eesti ajast, okupatsioonide ajast ning taasiseseisvumise ning euroaajast). Korraldatakse näitusi, kontserte. Ruume saab üürida koosolekute, seminaride erapidude korraldamiseks. SA Ajakeskus Wittenstein haldab ka maakonna suurimat kontsertide korraldamise paika Paide Vallimäge.

Järvamaa Kultuuri teabetuba Paide Muusika- ja Teatrimajas – Järvamaa kultuuriüritustega seotud materjalide kogu.

Kultuurivaldkonnas tegutsevad MTÜ-d ja külaseltsid- MTÜ Paide Meeskoor, MTÜ Rahvatantsurühm Riikar, MTÜ rahvatantsurühm Loomisel, MTÜ Paide Huviteater, MTÜ Ingeri Soomlaste Selts, MTÜ LC Paide Bastion, MTÜ Paide „Z“ klubi, MTÜ Ühendus Weissenstein, MTÜ Paide linna Eakate klubi Hämarik, MTÜ Roosna-Alliku mõis, MTÜ Allikaveed, MTÜ Kaaruka Külaselts, MTÜ Hämarik (Roosna-Alliku eakad), MTÜ Valasti Külaselts, MTÜ Oeti Külaselts, MTÜ Viisu Külaselts, MTÜ Sargvere Maakultuuri Edendamise Selts, MTÜ Valgma Külaselts, MTÜ Purdi Külaselts, MTÜ Tarbja Külaselts, Kriilevälja küla Selts.

Traditsioonilised üritused - Arvamusfestival, Hooviteatri festival, Paide keskväljaku Ruumieksperiment, PAMTi muusikaõhtud, Järvamaa laulu- ja tantsupidu, Pärdi Päevad, omaloominguliste ja isamaaliste laulude konkurss „Südamelaul“, jürilaat, Jüriöö märgutuled, Paide linna laste laulukonkurss Lauluhäll, eelkooliealiste rattaralli, muuseumiöö, jaaniõhtu, perepäev „Laps vajab perekonda“, muinastulede öö, kontsert-piknikud Pärdi muusikaaias, Paide linna sünnipäeva kontsert-aktus ja südamekett keskväljakul, Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus, taasiseseisvumispäeva kontsert, Järva Jõulufolk ja Jõulukroon, jõlukontsert „Kingitus linnarahvale“, aastalõpuball Paide Muusika – ja Teatrimajas,

Roosna-Allikul laste lauluvõistlus, Viisu Jüriöö orienteerumine rändkarikale, emadepäeva tähistamine, kevadlaad, jaanipäeva tähistamine, suvelõpu perepäev, jõulupidu ja –kontsert, muinastulede öö, lasteaedade laulu- ja tantsupidu (JAP koostööpiirkond), rabarberifestival, koerte näitus.

Anna ja Tarbja külades toimuvad hingedepäev, 1. advent külades Anna, Tarbja jõulupuudel küünalde süütamine, aastavahetuse pidu, vastlapäev, käsitöönäitus Annas, jaanipäev, mälumäng, kihelkonnapäeva tähistamine (iga 5 aasta järel). Sargvere külas rahvakalendritähtpäevade tähistamine (aastavahetusepidu, vastlapäev, jaanipäev, mihklipäev, hingedepäev, mõisa kino)

Järvamaa Keskraamatukogu- Paide linna hallatav asutus, mis tegutseb ka maakonnaraamatukoguna, täidab Rahvaraamatukogu seadusest tulenevaid lisaülesandeid ja teeb koostööd teiste maakondade raamatukogudega. Järvamaa Keskraamatukogu asub praegustes ruumides alates 2001. aastast. Keskraamatukogu struktuuriüksused 1. aprillist 2018 on keskraamatukogu osakonnad: komplekteerimis- ja töötlusosakond, teenindusosakond ja lasteosakond ning haruraamatukogud: Roosna-Allikul, Viisus, Sargveres, Tarbjal ja Tarbja väliteeninduspunkt Annas.

Järvamaa Keskraamatukogus ja tema haruraamatukogudes toimub elektrooniline laenutamine. Kasutusel on raamatukoguprogramm RIKS, kuhu on sisestatud 100% olemasolevast raamatufondist. Keskraamatukogus asub ka maakonna RIKS-i server. Välja on ehitatud lokaalne arvutivõrk, milles on 2 serverarvutit.

Raamatukogu tasuta põhiteenused on kohallaenutus, kojulaenutus, teatmeteening, muusikakuulamine, lugejakoolitus, avaliku teabe otsing internetist, ID-kaardi kasutamise võimalus, tasuta WiFi ja ürituste korraldamine. Tasulised teenused on paljundus, faksi saatmine, skaneerimine, printimine, raamatukogude vaheline laenutus (RVL).

8. Elanikke toetavad teenused ja linnajuhtimine

8.1 Linnajuhtimine

Paide Linnavalitsus otsustab talle seadusega pandud kohaliku elu küsimusi ja korraldab nende lahendamist ning lahendab kõiki kohaliku elu küsimusi, mis ei ole seadusega antud riigiorganite või kellegi teise pädevusse.

Linnavalitsuse struktuuris on 55 teenistukohta, millest kolm on linnavalitsuse liikmed, ametnikke on 32 ning töötajaid 23. Igapäevajuhtimist korraldab linnapea, abilinnapea ja osakonnad ametnike ja töötajatega. Paide linna volikogusse kuulub volikogu esimees ja 23 linnavolikogu liiget.

Elanike, erinevate huvigruppide kaasamiseks erinevates küsimustes korraldab Paide Linnavalitsus valdkondlikke mõttekodasid. Mõttekojad ühendavad erinevaid osapooli ja loovad väärtuslikku informiooni ning on võimalikuks koostöö eelduseks.

Paide linnavalitsus jagab omaavalitsusega seonduva infot ennekõike oma kodulehel paide.ee, aga ka sotsiaalmeedia kontodel.

Paide linnas on 40 küla (millest 28 külal on külavanemad), 1 alevik ja 1 linn.

8.2 Turvalisus

Järjepidevalt laiendatakse kergliiklusteede, kõnniteede, tänavavalgustuse piirkondasid, et tagada liiklejate turvalisust. Elanike teavitamine turvalisust puudutavates küsimustes toimub eelkõige paide.ee, sotsiaalmeedia, linnalehe kaudu.

Regulaarselt teostavad patrulli 15-20 abipolitseinikku. Paide linnas on 13 registreerunud naabrivalve piirkonda. Turvalisuse tagamiseks on linnas mitmesse kohta paigaldatud turvakaamerad (nt Paide tehisjärve äärde, Kriilevälja küla, Roosna-Alliku mõis, Roosna-Alliku pumptracki rada jne).

Tervise Arengu Instituudi andmetel oli Paide linnas hoonetulekahjusid 2020. aastal 8 (TUL04), mis on võrreldes varasema kahe aastaga ühe võrra suurem. Liikluse parandamiseks on viimastel aastatel palju panustatud- teed ja tänavad on muudetud ohutumaks ja laiendatud kergliiklusteede võrgustikku. Tervise Arengu Instituudi andmetel (L001) 2020.aastal 15 inimkannatanuga liiklusõnnetust. Maakonnas tervikuna väheneb registreeritud kuritegude arv. Võrreldes 2010. aasta registreeritud kuritegudega on 2020. aastaks nende arv vähenenud ligi 40% (statistikaameti andmetel JS009 registreeriti Järva maakonnas 2010. aastal 657 kuritegu, 2020. aastal 401 kuritegu).

Paide linna kriisikomisjoni on kaasatud laiapõhjaline meeskond (sh politsei, päästeamet, haigla esindaja). Koostatud on „Elutähtsate teenuste riskianalüüs ja toimepidevuse plaan“.